

GAZETA TRANSILVANIEI.

SOCIETATE
"PETRU MAJUR"

Redactiunea si Administratiunea:
Brasov, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jofa si Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28. franci.

Anul XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 48.

Dumineca, 30 18 Iunie

1878.

O reprivire.

Brasov, 29 Iunie 1878.

Mane va avé locu inchiderea solemnă a parlamentului ungurescu in palatulu regescu din Budapest'a. Mandatulu reprezentantiloru maghiari s'a finitu si in lun'a lui Augustu se voru alege membrii noiei camere, care se va conchiamă in sesiune ordinaria la tómma.

Camer'a tiszaiana si-a facutu datori'a si acuma se póte duce. Cu ajutoriulu ei Tisza Kálmán a adusu centralisatiunea maghiara la o perfectiune ne mai pomenita, si ea a fostu cu deosebire, care l'a sustienutu in lupt'a cu Austria pentru pactulu dualisticu. Trei ani, catu au duratu viétiea acestei camere, s'au totu certatu intre sine, nemtii si ungurii, pana in fine sub pressiunea extraordinara a mariloru eveneminte esterióre parlamentele dela Vien'a si Budapest'a au votatu de-a ruptulu capulu tóte proiectele de lege privitóre la nou'a acésta „impacare de sila“.

Cu greu se va desparti d. Tisza Kálmán de camer'a acést'a. O maioritate parlamentaria, atatu de devotata guvernului nu va mai capetá niciodata. Cine, déca nu acést'a maioritate, a sustienutu tóte actele ministeriului Tisza, tóte planurile ministrului de interne, ce i se prescriá de catra maistrulu seu dela Vien'a, Andrásy. Cu a cui ajutoriu, déca nu cu acela alu camerei acést'e i-a succesu dlui Tisza a tiené in freu pornirile turcofile ale maghiariloru, a paralisá agitatiunea acelu estremi si neamblanditi opositionali, cari mersera pana a-i sparge ferestrele palatului si 'lu acusara inaintea tierii de „tradatoriu“? Unde si-a aflatu insasi politic'a contelui Andrásy unu spriginu mai bunu, cá in reprezentanti'a Ungariei, care cu tóta opositiunea din tíera a votatu, totu ce i s'a cerutu: indemnitate, incredere, creditu pentru mobilizare.

Mari sunt dér' serviciile ce le-a facutu camer'a maghiara guvernului, cabinetului austro-ungaru in grelele impregiurari ale celoru trei ani trecuti. Ce a facutu inse renunit'a fusiune tiszaiana, care a pasitu cu promisiuni atatu de grandiose pe aren'a parlamentaria, pentru tíera si in specialu pentru poporulu maghiaru? N'avemu decatu se cetimu foile maghiare si vomu gasi respunsulu celu mai explicitu la acést'a intrebare. Astadi la toti maghiarii, dela celu din urma kossuthianu, pana la celu d'antaiu mamelucu alu guvernului, predominesce numai unu simtiu de nemultiamire asupra impacarei dualistice, asupra politicei interióre atatu, catu si esterióre. De popórele nemaghiare nici nu mai vorbimu, ca-ci sub impregiurari cá cele de faća cumu amu si póte admite numai possibilitatea, cá ele se fia multiamite cu tutoratulu ce l'a esercitatu asuprale parlamentulu maghiaru in cesti trei ani din urma?

Maghiarii astadi se gandescu póte mai puçinu cá ori-candu la aceea cá se imbnatatieasca sórtea si a nationalitatiloru nemaghiare, cá se le impace, se le chiamo la o viétia mai démma de omenire, mai libera, mai prospera. Candu cineva-si se afla însu-si in mare lipsa, intr'o situatiune precaria, anevoie se póte interessá de bunastarea altui'a. Cu tóte aceste maghiarii n'ar' trebui se uite, ca in aceste tieri traiescu si popóre „de alta limba“ cu altu tipu, decatu celu maghiaru, ei n'ar' trebui se uite acést'a, cu atatu mai vertosu, cu catu toemai acuma principiulu de nationalitate, serbéza noue victorii la congressulu din Berlinu, care sta se creeze pe bas'a acestui principiu noue state la fruntari'a de sudu a monarchiei nóstre.

Sórtea a voitu, cá primulu representante alu Austriei la marele areopagu europeanu din 1878 se fia unu maghiaru, unulu din faptuitorii suprematiei maghiare, unulu din scól'a aceea terroristica, care tinde cu tóte mediulócele la asuprirea raseloru nemaghiare, sórtea a voitu cá acestu barbatu de statu, comitele de Andrásy, se siéda la més'a

verde din palatulu Radziwill si se dé mana de ajutoriu la crearea noiei Bulgarie, la eliberarea popóreloru slave si grece din Turci'a, la marirea Serbiei si a Muntenegrului, la infintiarea acelu lantiu de state slave, care cumu dise Tisza, póte se devina periculosu interesseloru Ungariei. Acést'a impregiurare nu este óre unu „memento“ de ajunsu pentru maghiari, cá se 'si cumpanésca bine atitudinea faća de natiunalitatile nemaghiare din patria?

Congressulu.

Mercuri a tienutu congressulu a siépt'a siedintia, care se fi fostu cea mai insemnata in rezultatele dobëndite. Se asigura, ca punctele principale ale cestiunei bulgare, care este cea mai grea dintre tóte, s'au regulatu deja in principiu. In siedinti'a acea din 26 se se fi stabilitu, cá Bulgari'a de sudu se se numésca „Rumeli'a ostica“, cá tóte fortaretiile bulgare se fia derimate, asiadér' si Varn'a si Siuml'a, cá ocupatiunea russésca in Bulgari'a se dureze numai noue luni, incependu dela inchiaierea tractatului dela San-Stefano, si in alte trei luni tóte tienuturile ocupate se fia desiertate de catra trupele russe. „Regimele militariu“ alu Turciei in Bulgari'a de sudu se fi fostu ficsatu in modulu urmatorin: Turci'a are dreptulu de a tiené garnisóne pe inaltimile Balcaniloru in passuri si la fruntariile sudice. Numerulu trupelor nu va stá sub nici o controla, dér' nu-i va fi ertatu a se servi de trupele irregulare. Turcii potu schimbá garnisónele dupa placu, ei au trecere libera prin tíera, dér' nu se potu asiediá in localitatile ei, decatu numai pent'unu timpu anumitu; nu le va fi inse ertatu a se incuarterá in casele locuitoriloru, ci voru trebui se'si faca tabere. Pentru sustienerea ordinei in provinci'a de sudu se va creá o gendarmeria locala si o militia nationale, compusa din musulmani si chrestini.

Representantele Greciei, ministrulu Deljannis, a fostu incunosciintiatu abia in 26 Iunie despre aceea, ca congressulu a incuviintiatu participarea consultativa a Greciei in cestiuni, cari privescu interese grecosci séu nationalitatea gréca. Despre admiterea Romaniei inca nu s'aude nimicu. In totu casulu Romania va poté fi admisa numai dupa ce i se va recunósce independenti'a. In privinti'a acést'a primescu „Pester Lloyd“ scirea curiósa, ca reprezentantii Romaniei ar' fi primitu in 26 unu feliu de ultimatu, in care li se anuntia, ca congressulu va decretá, ca principatele dunarene au incetatu de a esisté si va creá o Romania noua independenta, a careia fruntarii le va ficsá elu (mei! mei!) Romanii sunt consternati in urm'a acestui avisu, dice iscusitul corespondinte a lui „P. L.“, ca-ci vedu, ca Basarabi'a e perduta pentru ei si ca voru trebui se ié Dobrogi'a. Multe faime absurde s'au latitu relativu la Romania, dér' acést'a le intrece pe tote!

Se mai dice inca, ca reprezentantii romani totusi ar' fi predatu memoriulu loru presidiului congressului in 25 l. c. Acestu pasu erá inse prevediutu numai pentru casulu, déca Romania nu va fi admisa. Se vede dér', ca ministrii romani s'au abatutu dela otarirea de mai inainte séu ca in adeveru n'au sperantia de a mai fi admisi, ceea-ce inse nu credemu. Suntemu din contra de parere, ca memoriulu a trebuitu se premérgea recunóscrei independentii si admiterei Romaniei la congressu. Punctele acestui memoriu le amu impartasitu in numerulu trecut. Unu telegramu din Berlinu mai adauge la ele inca unu punctu insemnatu, care dice: „Romania va capetá in proportiune cu puterea armata, tramisa in campania, o desdaunare de resbelu in form'a, care se va considerá de cea mai espedienta, usióra.“ (plus expedient.)

Memoriulu romanu se ocupa si de cestiu-

nea jidaniloru si sustiene urmatoriulu punctu de vedere: „Romania admite necessitatea de a regulá acést'a cestiune, care nu e nicidecumu religiósă, ci esentiaminte nationala si sociala. Jidani sunt straini de Romania prin limbagiulu, costumulu si moravurile lor. Romania nu se lupta contra unei comunitati religióse, ci contra unei nationalitati straini, care ar' luá Romania cu totulu in stapanire, déca i-ar' fi ertatu se cumpere pamenturi. Prin urmare cestiunea este cu totulu interióra si póte se fia regulata numai printr'o lege interióra ear' nu printr'o lege internationala. In fine Romania e otarita, candu va veni momentulu, candu independenti'a ei va fi asigurata, candu actualele dificultati nationale voru fi disparutu, se gasésca pentru cestiunea evreiloru o solutiune, care se fia in armonia cu civilisatiunea, cu esigentiile sociale si cu trebuintiele particulare ale tierii; dér' pentru momentu, si singur'a tinta a Romaniei este de a 'si aperá integritatea s'a teritoriala si de a 'si asigurá independenti'a politica.“

Unu telegramu mai nou din Berlinu ne spune, ca russii ceru inapoierea Basarabiei numai pana la Chili'a si ca gur'a Sulinei voru se-o lase Romaniei. Mei, dér' generosi mai sunt cu averea straina! — Lui „N. Fr. Presse“ i se anuntia, ca si Serbi'a si Muntenegrulu au predatu memoriile loru congressului „In privinti'a Romaniei se voru nasce greutati, deórece voiescu sei ié Basarabi'a, pre candu romanii refusa ori-ce transactiune Congressulu va decide, este inse mare intrebare, cumu va fi esecutata decisiunea.“ La acést'a este se mai adaugemu si atitudinea turciloru, cari stau gat'a si acuma cá la conferenti'a dela Constantinopolu a nu se supune de buna voia dictatului Europei si mai avemu inca destula cauza de a ne teme de complicatiuni neprevedute, cu tóte, ca oficiosii lauda necontentitu spiritulu conciliantu alu mariloru poteri. Cestiunea Bosniei si Herzegovinei inca se astépta se vina pe tapetu. Congressulu, se dice, recunósce necessitatea unei interventii austro-ungare. —

Arestarile in Germani'a.

De candu cu ultimulu atentatu alu lui Nobiling nu trece o di cá se nu se faca numeróse arestari pentru crim'a de lesa-Majestate. Foile germane publica liste de cate o cóla cu numele aceluora, cari au fostu trasi la raspundere si condamnati pentru acést'a crima. Ele contienu nume de barbati de tóta etatea mai cu séma din clas'a lucratoriloru si a industriasiloru, ba chiaru si femei si copii neverstnici au fostu acusatii pentru lesa-Majestate. De multe-ori o simpla observatiune facuta in decursulu unei conversatiuni, care se póte interpretá in favorulu socialistiloru, ajunge spre a nenoroci pe unulu pentru tóta viétia s'a. Intre altii se fi disu unu graveru catra o patrula de soldati „Imperatulu nu e mai multu vrednicu cá unu sergentu!“ (strajamesteru). Pentru acést'a a fosta condamnatu la 6 luni inchisóre. Unu comerciantu din Königsberg a disu catra o precupétia. „N'ar' fi stricatu nimicu déca l'ar' fi nemeritu mai bine“ (pe imperatulu) Adusu inaintea tribunalului comerciantele a marturisitu faptulu, procurorulu a propusu numai o pedépsa de 1 anu inchisore, cu tóte aceste tribunalulu l'a condamnatu la unu anu si jumetate inchisóre. O femeia veduva, social-democrata, a fostu condamnata la 4 ani inchisóre pentru ca a disu: „Bine i s'a intemplat, de ar' fi muritu inca indata.“ Acest'a e inse unu casu mai gravu, s'a intemplat inse cá si copii se fia urmariti pentru cate unu cuventu nesocotitu. Asia fú eliminatu dilele trecute in Mainz unu scolariu gimnasialu pentru o espressionu neconviniintiosa ca privire la atentatulu asupra imperatului, ear' in Mannheim au fostu trasi in cercetare doi scolari de 12 ani.

Unele diuarie adusera scirea, ca la Berlinu s'a arestatu si unu teneru din Romani'a, pentru-ca a luat parte la agitatiunile social-democratice si se banuiea chiaru, ca ar' fi complicele lui Nobiling. Acést'a scire a produsu mare sensatiune in Romani'a. Lucrulu inse s'a deslusitu astfeliu: Tene-rulu, studinte de medicina, cu numele Abraham Blumenthal, va se dica evreu, a carui'a parinti traiescu in Romani'a, a fostu parasitu Berlinulu dupa atentatulu lui Nobiling. Intorcendu-se éراس, a fostu arestatu la facultatea de medicina. S'a facutu indata perchisitiune la domiciliulu seu si s'au aflu la densulu mai multi articuli, cari erau atatu de radicali, incatu diuariele socialiste au refusatu a-i primi, dupa cumu aréta unele scrisori, aflate asemenea intre charthiile sale. Nu s'au aflu inse semne, ca ar' fi fostu intielesu cu Nobiling.

Press'a germana mai independenta descrie cu mare amaratiune trista stare, in care au aruncatu cele din urma doue atentate imperati'a germana. Ranele imperatului au facutu, cá statulu intregu se fia scuturatu de frigurile cele mai teribile — reactionarie. Tiér'a intréga este bantuita de spioni si denuntianti, a caroru numeru e legionu si cresce pe di ce merge. Nu mai cutéza astadi nimenea se se apropie de unu omu, c'unu exterioru, ce da locu banuielei, c'ar' poté fi unu social-democratu. Se gasescu preste acést'a multime de ómeni de nimicu, cari din reutate denuntiéza de multe-ori pe ómeni onorabili. Se dice, ca unu comerciantu din Stettin, fiindu astfeliu denuntiatu de catra unu inimicu alu seu, a fostu bagatu in arestu preventiv, legandui-se manile. Elu de intristare asupra acestei tractari, sciindu-se nevinovatu, s'a impuscatu. Din scrisorile aflate la elu se se fi doveditu in adeveru, ca a desaprobatu atentatulu. S'au aflu si pungasi, cari au voitu se stórca bani dela cetatiani pacinici, amenintandule, ca de nu le voru inmaná o suma anumita, ii voru denuntiá. Politiaii ambla pe strade alungandu pe toti, cari li se pare ca mirósa a socialisti. In zelulu loru ei vedu in cea mai mica umbra unu complice periculosu alu lui Nobiling. —

Éta ce spectaculu ne ofera in momentele de faéja Germani'a, care pretinde, ca pasiesce in fruntea civilizatiunei europene. Déca arestarile, provocate de miile de denuncianti in tóte partile Germaniei, voru continuá cumu au inceputu, in scurtu timpu inchisorile nu voru mai poté cuprinde pe toti condamnatiu pentru lesa-Majestate. Ar' fi bine, candu aceste mesuri ar' contribui la paralisarea agitatiuniloru socialiste, dér' se póte documentá deja acuma, ca ele producu tocmai efectulu contrariu. Agitatiunea social-democratica, care e indreptata in contra institutiuniloru presente ale statului si are de scopu liberarea lucratoriului de sub jugulu capitalistiloru se maresce inca in locu a se miciorá si devine mai periculósa, latindu-se pe ascunsu in urm'a presiunei de susu. De curendu avú locu o adunare de socialisti in Berlinu, la care a esclamatu unulu din conducatori socialisti: „Nu prin atentate si acte de putere, ci prin revolutiunea spiriteloru voiescu se si ajunga scopulu social-democratii. Se va vedé la 30 Iuliu in diu'a alegeriloru catu de multu a inaintatu acést'a revolutiune in Germani'a. Se va dovedí in curéndu, déca democrati'a sociala cu tóte persecutiunile sta inca neclintita.“

Nr. 106/1878.

Anunciu.

In virtutea §-lui 21 din statutele asociatiunei transilvane, si conformu conclusului luat de adunarea generala din anulu trecut in siedinti'a dela 7 Augustu Nr. XLIII. in Blasiu: adunarea generale pentru anulu curentu prin acést'a se convocá in opidulu Simleu pe diu'a de 4 Augustu c. n. 1878.

Ceea ce se aduce la cunoscenti'a publica, invitandu pe toti membrii asociatiunei a luá parte in numeru catu se póte mai mare la siedintiile acelei adunari.

Dela presidiulu comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Sibiin, in 24 Iuniu 1878.

Iacobu Bolog'a, **Dr. Ios. Hodosiu,**
vice-presiedinte. Secretariu.

Avisu!

Simleu, 24 Iuniu 1878.

Onorata Redatiune! Apropiandu-se adunarea generala a „Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“, ce se va intruni la 4 Augustu an. curentu in Simleulu Sil-

vaniei — venu cu tóta onórea a aduce la cunoscenti'a onoratului publicu romanu: ca pentru de a se poté luá mesurile necesare cu privire la incaperile atatu pentru siedintia, catu si pentru membrii singuratici (cuartire) — sala de balu eventualminte teatru — prandiu comunu si carausi'a membriloru, cari voru veni pe line'a Clusiu-Ciucea si Oradea-Ciucea, comitetulu arangiatoriu a aflu de bine, cá toti membrii, cari s'au resolutu a participá la adunarea amintita, se se insinueze in scrisu, pana in 20 a lunei lui Iuliu a. c. la presiedintele comitetului arangeatoriu R. D. Alimpiu Barboloviciu in Simleulu Silvaniei.

Prin urmare cu tóta onórea sunt rogati si provocati toti acei'a, cari voiescu a participá la adunarea memorata, se se insinueze in scrisu pe terminulu si la loculu mentionatu, avendu totudeodata datorinti'a in interessulu propriu de a semnala si line'a pe care voiescu se calatoréscu (Clusiu Ciucea. Carii-Simleu, ori Orade'a-Ciucea-Simleu, Zelau-Simleu, Orade'a-Simleu:)

Adunarea se va intruni in 4 Augustu a. c. I va premerge serbarea cultului divinu, prin urmare e de doritu, cá membrii din departare si mai alesu aceia, cari voru calatori pe line'a Clusiu-Ciucea séu Orade'a-Ciucea, se-si intocmésca marsiuruta (calatori'a) asia, cá pe diu'a de 3 Augustu cu trenulu de demanétia neamanatu se sosésca la Ciucea, unde ii va asteptá comissiunea de primire sub presidiulu dlui Georgiu Popu, deputatu dietalu, ca la d'incontra comissiunea nu va garantá despre carausia. —

Spre orientare: Trenulu Clusiu-Ciucea sosesc la Ciucea la 8 óre demanétia, éra celu de catra Oradea-Ciucea la 11 óre totu demanétia.

Primirea comitetului centralu si a membriloru coadunati, de catra comitetulu arangiatoriu, va fi in 3-a Augustu séra la 8 óre in piati'a opidului Simleu, unde si pe candu au se sosésca din tóte partile.

Toti, cari voru ceti acést'a provocare, binevoiescu a-si tiené de datorintia nationala a-o aduce la cunoscentia de repetite-ori, in giurulu si in societatea, unde se afla, si-a nisú intru acolo, cá sternindu interessare se se adune intr'unu numeru catu mai mare. — Din siedinti'a comitetului arangiatoriu.

V. Popu, actuariu.

Din camer'a unгурésca.

In siedinti'a dela 24 l. c. adunarea deputatoru a primitu unu proiectu de lege, care stabilescu, ca in afacerile de regularea possessiuniloru neurbariale (comassatiuni) in Transilvani'a nu se cere timbru. Ministrulu de justitia Perczel dice, ca la traganarea acestoru afaceri nu sunt de vina tribunalele respective, ci negligentia partiloru interessate. Dep. Adolf Zay sustiene din contra, ca guvernulu si organele sale au pecatuitu multu pe terenulu acest'a alu comassariloru. Unulu din pecatele regimului e si acela, ca a lasatudela 1 Ianuariu pana acuma cestiunea liberarei de timbru neregulata. Negliginti'a, dice Zay, si lips'a de cunoscentia a causei este, dupa esperientiele facute, pe partea organeloru judecatoréscu, nu a partiloru private; acést'a se póte dice mai cu séma cu privire la processele urbariale. Ce se atinge de decisiunea ministeriala a lui Bitto dela 6 Maiu 1872, apoi acést'a este fórte defectuósa, necorecta, greuóia, cu unu cuventu nu e de nici o tréba. Acést'a ar' trebui se o scie ministrulu, ca-ci proprietari, comune, camere advocatiale si reuniuni diferite economice au facutu necontentu atentu pe ministrulu la defectele procedurii actuale de regularea possessiunei in Transilvani'a. Cu tóte aceste ministrulu n'a facutu nimicu pana acuma spre a satisfacé dorintieloru exprimate din tóte partile. Negliginti'a acést'a a guvernului este cu atatu mai grava, cu catu grabnic'a regulare a possessiuniloru a devenitu o cestiune de viéatua pentru Transilvani'a si fara ea nici nu ne potemu gandi la o cultivare rationala a pamentului, la rentabilitatea economiei rurale in Transilvani'a. Nu suntemu dér' in dreptu, esclama Zay, de a pretinde, cá, déca si nu are guvernulu nici sensu, nici anima pentru redicarea bunastarei materiale a poporului, se faca cevasi macaru pentru usurarea de dare a poporului?! —

Dupa acést'a si-a desvoltatu Victoru Istóczy faimós'a s'a interpelatiune asupra celei mai bune solutiuni a cestiunei jidovéscu si asupra

necessitatiu restabilirei imperiului judaicu in Palestina. Elu dise intre altele:

„Elementulu mohamedanu fiindu aprópe de peire remane in Europ'a numai unu elementu strainu: evreii! Earop'a a scapatu de fric'a Islamului, dér' acuma e poporulu evreescu, care are planulu temerariu de a subjuga popórele europene (Auditi!) Ómenii s'au desteptatu acuma si la noi si vedu pericolele de cari e amenintata societatea nóstra de catra jidovime, care cu puterea pressei, ce se afla in manile sale, a voitu se ne painginéscu ochii. Sub imperatulu Iosifu numerulu evreiloru in Ungari'a éra numai de cateva mii; 80 de ani mai tardiu in 1860 elu se urca dela 250,000 si astadi numerulu loru trece peste 700,000. Numerulu evreiloru se duplica in Ungari'a atatu catu si in cealalta Europa la cate 30 de ani. Prin urmare voru vietui in Ungari'a la 1930 deja 2,900,000 si la anulu 2020 chiaru 17 miliónu evrei, va se dica mai multu decatu tóta poporatiunea de astadi (Viua ilaritate), pe candu in timpulu acest'a numerulu chrestiniloru inca se va mai rari. Vorbitorulu dice, ca póte se dovedésca cu date statistice ca evreii nu suferu de epidemii niciodata in acelu gradu, cá chrestinii. (Ilaritate.) Ei nici nu se supunu la lucruri mai grele si pe lenga bogati'a loru ducu o viétiá mai buna si comoda. Ei chiaru din nenorociri tragu folóse, spre exemplu din rebele, candu totdean'a cativa liferanti evrei devinu milionari si perdu puéinu sange, ca-ci numele loru in óste este, precumu scimu, minimu. Suntemu dér' in pericolu a fi nimicitu in 2, 3 generatiuni de catra evrei. Pentru aceea se serbamu iubileulu esistintiei patriei nóstre de 1000 ani, cá se-o mostenésca apoi evreii?! Déca e se traimu, nu mai póte fi dubiu despre aceea, ce trebuie se facemu. (Mare miscare.)

Asia e si n tóta Europ'a: interesse evreesci, politica evreéscu, barbati de statu evrei, diuaristi evrei, financiari evrei conducu destinele tuturoru statelor mai mari. Evreii sunt agitatorii internationali, cari atitia pe chrestini unii in contra altora, spre a-i nimici prin resbelu, incatu nu-i potu nimici prin coruptiune. Spre a delaturá reulu acest'a internationalu, este numai unu singuru mediulocu: Jidovii trebuie se fia tramisi afara din Europ'a. Nu s'a datu niciodata o mai buna ocaziune; acuma e timpulu a corege erórea istorica, ce s'a fostu facutu prin nimicirea independentiei unei rasse atatu de vengiósa. In evulu mediu nu se gandeá nimeni la acést'a, ci credeau, ca voru resolvi cestiunea, condamnandu pe evrei in massa la mórtu. (Mare ilaritate.) De ce intre altele multe se nu fia restabilitu a statulu jidovescu de odinóra? Deórece cei mai multi evrei posedu averea lor in mobilie, potu se-si schimbe locuintia in 48 de óre (viua ilaritate) si deórece potu suferi ori-ce clima, se voru aclimatisa iute. (Ilaritate.) Evreii prin talentele loru eminente politice, júdice, comerciale si financiarie, cu deosebire inse prin averea lor, ar' poté se devina unu spriginu puternicu alu imperatiiei turcescu atatu de multu cercate. (Mare ilaritate.)

D. Istoczy citéza dupa acea unele notiie dela 1876 din „Pester Lloyd“ si alte foi, cari aréta, ca ovreii chiaru se ocupa de ide'a restabilirei statului judaicu, ca s'ar' fi formatu o societate evreéscu, care voiesce se cumpere dela Pórtu Palestina cu 8 miliónu livre sterlingi. Déca, dice, acestu proiectu nu s'a pusu inca in lucrare, causa póte fi, ca puterniciloru evrei le place mai bine a jocá rolulu unor mari politici in Londr'a, Paris, Vien'a, Berlinu si Budapest'a, decatu in mic'a Palestina. In fine adauge, ca e fórte posibilu cá insusi lordulu Beaconsfield (de origine evreu) se faca propunerea la congressu pentru restabilirea imperatiiei jidovéscu. Ministrulu Augustu Trefort dice apoi, ca nu e la indoiéla, despre aceea, ca acést'a cuventare, cá o incercare literaria, se va perde in vast'a sala fara a lasá vreo urma dupa sene (Aplause) Istoczy declara in fine, ca a avutu numai de scopu a face atenta pe natune la pericolele ce-o amenintia.

Societatea studiului limbelor romane.

(Siedinti'a „Cantului Latinului.“)

Siedinti'a concursului pentru Canteculu Latinului avú locu dela 4 óre si jumetate pana la 6 óre si jumetate sér'a, in interiorulu Peyronului statu'a equestra a lui Ludovicu XIV-lea si Chateau-d'eau. Peyronulu este, dupa cumu se scrie, o primblare, situata pe unu locu fórte inaltu, la un'a din extremitatile Montpellierului si este incongiuratu de unulu din cele mai intinse si mai magnifice orizonturi ale Franciei meridionale. De o parte Alpii, marea Mediterana si vechi'a insula Maguelon'a, cu biseric'a s'a, care se inaltia mutilata pe de asupra apei; de cealalta parte, Pyreneii, verfulu Saint-Loup si primele Asise dela Cévennes; in faéja, arculu de triumfu, palatulu justitiei si cathedral'a santului Petru; in dosu, lungile arcade ale unui aquaducu, ce duce la Montpellier apele dela St. Clément si dela sorgintea Lez;

acost'a era tabloulu miraculosu alu dilei de Sambata, 25 Maiu. S'a crediutu, ca o idea asia de mare cá aceea a Cantului Latinului, nu potea fi incarcata in orizontulu salei unei societati savante, oricatu de spatiósa si oricatu de frumósa ar' fi fostu ea; s'a voitu, cá sórele, cerulu si marea se ia parte la cea de antei serbatóre literaria a gintei latine si Peyronulu a fostu alesu in unanimitate.

Estrad'a de onóre era asediata pe punctulu celu mai inaltiatu alu plimbare; langa marele basinu, unde aquaduculu varsa apele sale. Dela 4 óre si jumate d. de Quintana y Combis, deputatu alu Corteziloru si comisariu alu guvernului spaniolu la espositiunea universalu din Paris, deschidea siedinti'a in calitate de presiedinte; la drépt'a s'a se asediau d. d. Paul Glaize, prefectu alu departamentulu Puy de Dóme, si delegatu alu ministrulu instructiunei publice pe langa societatea limbeleru romane, in timpulu serbatorileru latine; Alphonse Roque-Ferrier, secretariu alu concursulu si Fredericu Donnadiu; la stang'a dlui de Quintana se afla d. d. de Tourtoulon, presiedentu alu Societatiei limbeleru romane; Mistralu, presiedentu alu Felibrigelui; comitele de Toulouse-Lantrec, directoru generalu alu institutulu provinciloru: Vicontele Henri de Bornier, autoru alu scrierei: „La Fille da Roland“ si Léon de Berluc-Perussis, presiedentu alu Academii dela Aix-en-Provence. O indispositiune nu permisese reginei Jocuriloru Florale, Dómei Mistral, a presidá serbatórea Cantului Latinului. In pregiurulu biuroului erau grupati d. de Lestaubiére, prefectu la Hérault; delegatii orasieleru spaniole, Don Mariano Agiulo y Fuster, philologulu catalanu, Don Theodore Clorente; poetulu si publicistulu valencianu, Don Francesch Matheu y Fornells; Don Philippe Pedrell, ilustrulu compositoru dela Tortosa; Don Francisco de Varona; Don André Balagner y Merino; Don Ioseph Franquet y Dara, Baronulu de Purroy, Lady Bonaparte Wyse si lordulu Bonaparte Wyse marele poetu provançalu alu Irlandei, generalulu Don Francisco de Sagarra; Boucherie et Revillont, vice-presiedinti ai Societatiei limbeleru romane; Ioseph Romanille, promotorulu Félibrigelui; Louis Roumieuse, poetulu si filologulu Gabriel Azais, secretariu alu societatiei archeologice dela Béziers; abatele Iosifu Romx, Cavallier, presiedentu alu „Paragelui“; Lieutand, bibliotecaru alu orasiului Marsilia si presiedentu alu „Dioriloru provançale“; Antonin Glaize, Fabrège, si unu mare numeru alu notabilitatieru franceze si spaniole, delegatii ai orasieleru si societatieleru invetiate din miadiadi. Unu apusu de sóre fermeccatoriu, amestecat de cateva brusce batat de ventu, respandea radiele sale pe Peyron si dá serbatorii unu adevratu caracteru meridionalu. Siedinti'a a fostu deschisa prin executarea musicala a cantulu canadianu, orchestratu cu abilitate de d. Mercuriu dela Montpellier. Urma apoi marsiulu militariu romanu si multimea, care se imbalzea pe Peyron, ilu aplauda cu vioiciune. Indata, in urma, d. Roque-Ferrier citi reportulu seu asupra pasajeleru tramise la concursulu Cantului Latinului, seu mai bine partile cele mai esentiale ale acestui reportu; ca-ci comunicarea intréga a absorbitu prea multu timpu adunarei, nerabdatória a audiglasulu dlui de Quintana.

Discursulu poetulu si deputatulu catalanu fu marele succesu alu siedintiei. Aclamatiuni repetite lu insocira ori de cate ori afirmá comunitatea sentimenteleru gintei latine. Candu elu vorbi despre „acele popóre ale orientu'ni, de unde ne vine in fiacare diminétia lumin'a, ce ne luminezá, amestecata cu atatea regrete si cu atatea temeri“ tota lumea cugetá la Romani'a si la tierile de limb'a romana, cari sunt separate, seu pe cari incérca a le separá. Tali'a inalta, gesticulatiunea marétia si nobila, elocinti'a spaniola, si franceza in acelasu timpu, a dlui Quintana impresioná cu deosebire auditoriulu, care lu asculta. Dupa ce d. Quintana 'si regulá loculu d. Donnadiu, care obtienuse in ajunu unu mare succesu, prin reportulu seu asupra concursulu de prosa neo-latina alu „Societatiei Limbeleru Romane“, dete lectura „Cantulu Latinu“ alu lui Alesandri. Mistralu citi o magnifica poesia provançala in onórea gintei latine. Dupa rugaciunea dnului de Quintana, Don Francesch Matheu y Fornells recitá strofele ardietórie ale frumósei poesii catalane, pentru care i s'a oferitu alu douilea premiu alu Cantulu Latinu. Conte Toulouse-Lantrec, directoru generalu alu „Institutulu Provinciloru“ si unulu dintre descendintii vechiloru comitate de Toulouse, se sculá atunci pentru a anuntiá, ca „Institutulu Provin-

ciiloru“ alesese chiaru in ajunu, cá membrii corespondinti pe dnii Alesandri, de Quintana y Combis si Alph. Roque-Ferrier, si ca a voitu a se asociá asemenea la sentimentele de fraternitate ce au suscitatu pretutindenea serbatorile Florale dela Montpellier. Ceremonia din Peyron fu terminata prin executiunea marsiulu de incoronare scrisa de catra Don Philippe Pedrell din Tortosa, dupa staruinti'a dlui Quintana. Elu fu executatu de catra music'a regimentulu alu 2-lea de geniu, si aceea a regimentulu 122 de linia, sunandu unite, sub directiunea dlui M. Fedrel. Dupa cateva minute, siedinti'a se redica, si asistentii se pregatira pentru a luá parte la unu banchetu, ce avu locu in sal'a de concerte, si la care au asistatu, in acelasu timpu, si cateva autoritati Montpellièrene, romanistii, felibrii si savantii straiui.

Banchetulu a fostu dela inceputu si pana la sfirsitu animatu de cea mai franca cordialitate. Dupa unu toastu alu dlui Lestaubiére pentru represintantii natiuniloru latine, se dete cetire, in mijloculu aplauseleru entusiastice, urmatórei depesi, ce fusese remisá dlui Tourtoulon, presiedinte Societatiei Limbeleru Romane si alu comitetulu serbatorileru latine:

„Dlui Baron Ch. de Tourtoulon, Montpellier
Franci'a.

„Regretamu, fórte multu, ca nu potemu asistá la prim'a serbatóre a popóreloru latine. Trist'a situatiune a patriei nóstre si ocupatiunile, care ne-au retienutu pana la finele lui Iuliu, ne-au lipsitu de fericirea de a stringe man'a fratiésca, pe care ne-o intindu gloriosii nostri frati dela Montpellier. Suntemu cu anim'a intre voi, o frati latini si anim'a nóstra doresce cá a vóstra, se fia obligata a acceptá invitatiunea ce ve transmitemu, in numele natiunei Romane dela Dunare, de a ve reuní in lun'a lui Septembre 1879, la Bucuresci. —

„Deputati: Urechia, Dr. Sergiu, Sihlénu, vechiu presiedinte alu parlamentulu, Ion Ghic'a, Gr. Cantacuzino, Gulescu“ s. a. s. a.

Reuniunea respunse imediatu prin urmatórea telegrama:

„Domnulu Sihlénu, vechiu presiedinte alu parlamentulu romanu. Bucuresci.

„Ve multumimu cu emotiune. Primumu cu bucuria.

„In numele latiniloru reuniti la Montpellier: Tourtoulon, Quintana, Fred. Mistral, Bornier, Berluc-Perussis, Toulouse-Lantrec, Azais, Donnadiu.“ s. a. s. a. (Reportulu presentatu de d. Roque-Ferrier.)

Dómneleru si Domniloru! Audirati o aria, ce destépta in noi mari si triste reamintiri; o aria din campiile Normandiei si ale Britaniei, ce, prin unu norocu singularu, dér' nu nemeritatu, a devenitu canteculu aprópe nationalu alu Franciei canadiane, alu acelu populatiuni viteze, cari dincolo de imens'a intindere a mariloru, si cu totu doliulu sperantieloru loru totdeun'a amagite, au pastratu totdeun'a o anima franceza, cu tóte nefericirile vietiei loru politice si a nenorociloru ecsistentiei loru nationale; ati auditu apoi indata marsiulu armateleru romane, alu acestoru fii ai lui Traianu, cari in véculu XV nu se temeau nici ei se redice unu capu chrestinu si liberu de asupr'a armateleru turcesci, cari la Racov'a sfaramau cu Stefanu celu mare forti'a lui Mohamet II, cari in Epiru, Thesali'a si Macedoni'a conserva inca preciosu tesaurulu acestei limbi romane (limb'a romana). sór'a evidentu a idiomeleru nóstre din Franci'a, Spani'a si Itali'a!

Ori-care ar' fi umilinti'a vocii mele, dati'mi voia a multumim, in numele Franciei, in numele Societatiei, ce asi voi se o vedu numindu-se Societatea romana, in numele acestui amicu spaniolu, care, din ide'a lui propria, a consimtitu a face o idea franceza si o idea provençala, dati-mi voia, dicu, se multumescu acestoru poeti, cari, la unu gradu mai multu séu puçinu inaltu, dér' la unu gradu de sinceritate atatu de mare, s'au intalnit de pe pamenturile Provençei pana in Spani'a, din Britani'a la Calabri'a, din campiile romane pana la marea de Portugalu, la Coire, la Barcelon'a, la Perusa, la Palermo, precumu si la Bogot'a, s'au intalnit, dicu, in gandirea, de care ve impartasiti acumu, si au incercatu se faca din versurile loru, romane, spaniole, catalane séu franceze, canteculu gintei latine, semnalulu unirei comune a tuturoru aceluor'a, cari se recunosc fii ai vechiei limbi a Romei.

Ori-carei natiuni, ori-carei situatiuni apartienu, toti au intielesu, ca gandirea unei confederatiuni

intelectuale intre Spani'a, Franci'a si Itali'a, reoinirea trienalá a Jocuriloru Florale ale gintei latine, voru afirmá din ce in ce mai multu unanimitate comunitate a simtieminteleru nóstre. Ei au simtitu toti, ca numai intr'o gandire de pace si de concordia pacifica natiunile latine voru poté se si reclame canteculu si melodi'a, ce vomn incununá astadi. (Va urmá.)

PLEVN'A.

(Urmare.)

La Dunarea cea lata stau mándre sentinele,
Ce-ascépta inimiculu in câmpu si citadele,
Sunt fragede mladitie din câmpulu Romaniei,
Ce si-cauta adi cu sete cunun'a vitejei.
Dela Mihaiu celu mare si pana 'n vremea loru
Romanulu se topesce de sete si de doru,
Si arde de-o vapae poternica, nebuna
Se dée pieptu in lupta cu crunt'a semiluna.
Asiá e leulu mándru, ce lesina-in sclavia,
Candu mintea i se opresce la falnic'a pustia,
Ce ari'a-si intinde cá vastulu Oceanu
Si-in care elu odata domnieá cá suveranu.
Acolo elu cu tigrii si bestii 'nfuriate
Portá eterne lupte, cu gloriu-ncununata.
Atunci erá ferice, candu ascultá cu fala
Si n'audiá nimic'a in tain'a mormentalu.
De gróznic'a-i privire, de rãcnetulu maniei
Fugu tóte, se-s'ascunda la marginea pustiei;
Dér' astadi aruncatu e sermanulu in chilia
Si nici se mai rachésca, sermanulu, nu mai scia;
Dér' sunt momente, 'n care si-duce cu uimire
Aminte de trecutulu, de fortia si marire,
Si-incrunta ochii ageri si cóm'a si-o sburlesce
Si vëntura cu cód'a se-ncórda si racnesce:
Asia stau si romanii pre malulu dunareanu
Privindu de ceea parte la vechiulu loru dusimanu.
Din lung'a amortire nimicu nu si-au pastratu,
Decatu dispretiu si ura, unu nume defaimatu.
„Ce vréu vasalii Portii, nepoti de sclavi ce sunt?
Li-e doru de lantiuri éra, li-e multu pan' la mormentu?
N'au fostu destulu ei martori, ca spad'a musulmana
Restórna cu turbare, ori-ce mandria vana?
Ce n'au potutu se faca armatele probate,
Vreau ei se sevèrsiésca prin fuga, — lasitate?
Romani la plugu romane, la turma t'a mai bine
Ca-ci laurii vitejei uscati-'su pentru tine!“ —
Asia le strigu vecinii, cari numai dupa nume
Scieau, cumu-ca exista si-unu neamu romanu pe lume.
Insulte fora numeru, bajocuri veninóse! —
Er' Dunarea tresara de chiote voióse.
La Calafatu pe valuri stá mándruulu capitanu,
Stá Carolu Domnulu tieri si-'si ride de dusimanu.
Ghiulelele turbate prin aeru vijeescu,
Er' Domnulu si ostasii cu chiotu le primescu,
Si dau respunsi cumu trebuie se dé ori-ce ostasii
Candu intrebari de flácaru sosescu dela vrasmasiu. —
„Ia! vedi ce dice turculu si las' si tu, copile,
Din calimarulu cela vr'o diece proiectile!“
„Urta!“ racnescu ostasii, zarindu preste Vidinu
Unu sulu de fumu pe flacari, urcãnduse 'n seninu.
La hora toti se-'nsira si saltu cu nerabdare
Si isbucnescu deodata in falnicu cantare:
„Secatiar', ah! potopulu, tu Dunare turbata!
Se sboru intr'o suflare pe mat'ca t'a uscata,
Se'implantu acést'a drépta in gátulu de pagãnu,
Se-i scriu cu spad'a 'n frunte unu nume de romanu.
Mari'a T'a! mai lasa! setui suntemu de jocu!
Mai du-ne si la hore de mórte si de focu!“ — —

Abia ande Carolu, cu cata veselia
Asteptu copii nostrii se mérga-'n batalia
Si-in starea lui amara 'si-dice in gandulu seu:
„Acést'a-e ajutoriulu, ce-mi dá adi Dumnedieu!
Pe-acei ce mai-'nainte, nici ca ii-bagá in séma
In diu'a desperarei intr'-ajutoriu ii chiama.
Ba ce-e mai multu: pe Domnulu vitézu alu loru 'lu pune
In fruntea óstei sale si-a ostiloru romane!“ — —

Abia se vede Domnulu cu fulgerele in mana
Si-indata le slobóde in taber'a pagãna. —
Cá consululu din urma, candu Atila cumplitu
Cu órdele selbategi in Galia-au isbitu,
Punendusi tóta forti'a si art'a apusana
Sfarmá de totu puterea si furi'a dusimana:
Asiá patrundu chrestinii in cét'a lui Osmanu,
Muscalii cá furtuna, romanii cá orcanu!
Nu pentru libertate se lupta, ca-ci o au!
Ci 'n faci'a calumniei si-a cleveteleru dau!
Cá foculu, ce resbesce prin lemnele din munte,
Si paraindu parlesce din póle pana-in frunte
Si nu se potolesce, pan' afla ceva in cale,
Ci totu bradetu 'lu-rade din culme pana-in vale:
Asiá patrundu romanii prin valuri, doborindu,
Er' turcii cádu cá snopii, de furia scrasinindu.
Muscalii de-alta parte dau si ei si sporescu,
Dér' ér' sunt pusi in fuga de foculu pagãnsu;
Spre séra stau acolo, de unde-au fostu plecatu,
Er' stégulu Romaniei pe Griviti'a-e plantatu!

Din vérfulu unei máguri privece Domnulu tierii,
Cumu flutura stindartulu romanu in bórea serei,
Unu tainicu focu se-aprinde, in sufletu-i vitézu
Si-o lacrima de fala ei-scapa pe obrazu.
Dér' candu si-duce-aminte, ca brav'a s'a armata
Stá cá unu promontoriu in marea-interitatu
Si n'ar', decatu se vina furtun'a s'o isbéca, —
S'o sguade, s'o surpe si-'n sfarme s'o sdobésca,
In anim'a sa 'nalta se nasce-unu nouu greu,
Si dice cu 'nrgigire in bunu sufletulu seu:
„Candu proni'a cerésca m'a pusu carmuitoriu
Acestei tieri frumóse, acestui blandu poporu

N'asi fi visatu, c'odata acesti pastori de munte
Voru aretá la lume, ca-su' si vitezi de frunte.
Sunt secolii, decandu densii cu arm'a n'au amblatu
De lupt'a cea de sange cu totulu si-au uitatu,
Si-ar' stá se crédia omulu, ca-acesti vitezi soldati
Chiaru eri s'a 'ntorsu din lupta cu lauri-incunati.
Unu Domnu cu sufletu mare, cu mandra, 'nalta fire
Si-duce 'n tóta vremea poporulu la marire,
Dér' e ferice Domnulu, ce prin poporulu seu
Se face mare 'n lume, precumu sumu astadi eu. —
Dér' vai! norocu-i grabnicu, se duce precumu vine,
Se nu me paraséca totu astadi si pe mine.
Vitejii mei stau astadi pe-unu crateru de vulcanu.
In cósle moscovitul, in fruntea loru Osmanu.
Stindartulu d'in reduta, ce 'n vènturi se mandresce,
Mai multu pe moscovitul, decatu pe turci, hulesce.
Acést'a umilintia unu neamu atatu de mare
Nu póte cá s'o 'nghita, decatu prin — resbunare! —
— De aste ganduri grele 'lu scapa nisce pasi,
Ce vinu despre reduta. S'arata optu ostasi,
Ce duc pe-ale loru brácie unu trupu scaldatu 'n sange
Ai caru-i ochi de vulturu pe cale-su de-a se stinge.
Fiindu de Domnu aprópe, i-lu punu lenga pecióre
Ér' unulu dintre dinsi ei dice cu 'ntristare:
„Mari'a T'a! ti-aducemu pe celu ce d'intr'o suta
A pusu antai'a data piciorulu pe reduta!
Stindartulu cela mandru e pusu de man'a sa
Pe cuibu, 'n care mórtea prasi'a si-o tienea
Si chiaru candu striga „urra! traiesca capitanulu!“
Din hold'a t'a alésa 'lu sececa dusmanulu!“ —
— L'aceste mari cuvinte alu tieriei Domnu se pléca
Si-lu vede cumu se lupta cu graiulu ce 'lu inéca;
Dér' cunoséendu pe Domnulu, resuffa cu mandria
Si dice: Se traiesca vítéza Romani'a!
Acei ce pan' acumá disprietu ne-au aretatu,
Privésca la stindartulu, ce colo e plantatu.
Mari'a T'a! nu man'a, ce-acumu o stringi cu dragu,
Ci man'a Romaniei 'naltiatu acelu steagu,
Ca-ci nu-e romanu in lume se n'aiba 'nsuffetire
De-a ride 'n faci'a mortiei, candu tier'a-e spre perire!
Eu astadi lasu viet'i'a, si déca simtiu durere,
E, ca am numai un'a, s'o lapedu cu placere;
Dér' mórtea nu me lasa, me duc la Dumnedieu,
Traiesca Romani'a! Traiesca Domnulu meu!“ —

Osmanu, de a caru-i spada s'a 'nforatu Russi'a,
Adi tremura de gróz'a ce-i face Romani'a;
Ca-ci anim'a armatei, redut'a cea mai mare,
Inaltia-a Romaniei vítéza palpitate.
Pe visulu seu de gloriu elu vede cu 'ntristare
O pandia tricolora si striga cu mirare:
„O! neamu de vitejia, ce astadi mi-ai rapitu,
Ce n'a potutu gigantulu, ori-catu s'a opintitu!
De astadi potu fi mandru, ca-ci nu e lucru vanu
Se-ti punu pe frunte laud'a si laurii lui Osmanu.
Dér' fia! asta fapta 'mi-alina a mea dorere,
Candu me gandescu in urma la dulcea mangaiere
Ca-ati seversitu aceea, ce io am inceputu,
Implendu de umilintia colossulu dela Prutu.
Voiu pierde-odata Plevn'a, propteau'a tieriei mele,
Si candu Osmanu va plange si tiéra-i va fi 'n gele,
Atuncea Romani'a, de si amenintata,
Va fi de tóta lumea cinstita si-admirata!“ —

Abia se vedu romanii pe Griviti'a cea mare,
Candu alt'a li s'aréta in mica departare.
Cá omulu, candu se urca pe-unu munte-ametitoriu,
Pasiesce barbatesce, impinshu de-unu tainicu doru,
Ér' candu ajunge culmea d'in urma, cu uimire
Spre multe mai inalte se pierde-alui privire:
Asiá se vedu romanii opriti in sborulu loru,
De-unu crateru, ce-i imprósca cu flacari de floru.
Dér' nici acést'a nu e in stare se-i oprésca
In cursulu loru eroicu spre vatr'a paganésca.
D'in cuibulu loru de vulturu tragu brasde-adénci de focu
Si candu ajungu redut'a, in batere de jocu
Caciulele 'si arunca si striga hohotindu
La turcii, cari cu man'a caciulile le prindu:
„Ia tiene, hotiomane, si mi-o grigesce bine,
Cá se mi-o dai intréga, candu t'intalni cu mine!“
Ér' turculu, decandu scia, ca mórtea josu pandesce,
Nici capulu nu-'lu mai scóte, s'ascunde si gelesce.
Se 'ncovóie cá lupulu, cá vulpea s'en dihorulu,
Candu curs'a cea perfida 'i-apuca 'n dinti piciorulu.
— Védiendu muscalii art'a, cu carea sciu romanii,
Se taie ghiare crunte, cu cari loveau pagánii,
Se lasu de navalirea si lupt'a nebuséca
Si tragu falang'a désa spre tabar'a turcésca,
Sciindu, ca ei odata, candu fómee-i va silí
La largulu fora voia din cursa voru esi,
Si-atunci in lupt'a drépta oprivoru cu 'nlesnire
A loru turbata unda si órb'a isbucnire.
(Va urmá.)

Diverse.

(Statistic'a diuarielor din Ungari'a.) In anulu curentu apparu in Ungari'a 281 diuarie si scrieri periodice in limb'a maghiara (268 in anulu trecut), 96 (85 germane, 52 (42) slave, 15 (13) in limb'a romana, 4 (4) in cea italiana si 1 (1) in limb'a hebreica. Prin urmare numerulu diuarielor maghiare s'a inmultitu cu 13, alu celor germane cu 11, alu celor slave cu 10 si a celor romane cu 2. Primulu diuaru maghiaru a apparutu in 1 Ianuaru 1780 in Posoniu (Pressburg). La 1830 erau 10 foi maghiare; la 1840: 26; la 1848—49: 86; la 1850: 15; la 1867: 80; la 1868: 140; ér' la 1873: 201.

(Statistic'a Bucuresciloru.) D. dr. Felix a publicatu statistic'a capitalei romane pen-

tru an. 1877. Dupa acest'a numerulu celor nascuti in 1877 a fostu de 5632, ér' numerulu celor morti de 5834. Au moritu dér' mai multi cu 202. Nascerile se impartu asia: 4292 copii legitimi, 1199 nelegitimi, 141 aflati pe drumu. Dintre acesti'a au fostu 4356 de religiunea ortodocsa resariténa, 456 catholici, 184 protestanti, 20 armeni, 1 lipovanu, 614 israeliti si 1 mohamedanu. Dupa nationalitate si tiéra au fostu 4654 romani, 12 italieni, 17 francesi, 704 austro-ungari, 24 russi, 31 ottomani, 52 greci, 9 serbi, 80 din diverse tieri. S'a observatu, ca mortalitatea copiiloru e enorma in Bucuresci; intre cei 5834 decedati se afla 2525 copii morti inainte de 5 ani, va se dica, copii facu aprópe jumetate din mortalitatea generala. Din punctu de vedere alu religiunei mortalitatea se imparte asia: 4873 ortodocsi resariteni, 366 catholici, 170 protestanti, 15 armeni, 17 mohamedani, 393 israeliti. Se observa dér', ca mortalitatea la ortodocsi a trecut cu 517 peste numerulu nasceriloru, pre candu la israeliti, catholici si armeni numerulu nasceriloru e superioru numerulu mortiloru. In 1877 s'au celebratu in Bucuresci 603 cununii; cu 234 mai puéine cá in 1876. Aceste 603 cununii se impartu asia: 1091 ortodocsi, 63 catolici, 25 protestanti, 12 armeni, 125 israeliti, cu totulu 1206 persóne.

Sciri merunte din Romani'a. Domnitoriulu si Dómn'a au plecatu Mercuri din capitala la Sinai'a. — S'a deschisu pe sém'a ministeriului de instructiune publica unu creditu de 25,000 lei pentru restaurarea edificiului gimnasiului din Giurgiu si unu creditu de 10,000 lei pentru infiintierea de scoli romane, in comunele de peste Dunare, si subventiunea celei din Turtucaia. — Sesiunea corporuloru legiuitórie s'a prelungita pana la 21 Iuniu st. v. — „Curier de Bacau“ comunica, ca tribunalulu de Bacau in sedint'i'a dela 2 Iuniu, cu ocaziunea vinderii unui imobilu in pretensiunea unui evreu ce urmare, a respinsu pe evreu de a avé dreptulu se cumpere imobile. — Aceeasi fóia spune, ca revolt'a, ce isbucnise intre condamnatii din T. Oen'a, s'a stemperatu, procurorulu si judecátorele instructoru au dresatu la faci'a locului actele. Causela au fostu escitarea ce le au facutu hotiloru prea multulu favoru datu de directoru unuia dintre ei, si plangerea, ca nu li se da mancare de ajunsu. — Luni a isbucnit unu incendiu in fabric'a russésca de pismeti de lenga Malmeson (Bucuresci), care a duratu vreo 48 óre. Intrég'a constructiune a fostu consumata de flacari, afara de ziduri, cari singure remasera in pecióre. Muntii de pismeti si fain'a ardeau cu flacari puternice. Se dice, ca pagub'a e de aprópe 300,000 franci. Cu doue dile inainte de incendiu sosise o ancheta din Petersburgu, tramisa asupra fabriciei. E o intemplare ciudata, dice „Telegr.“, ca foculu a avutu locu tocmai, candu trebuí se se incépa anchet'a.

(Tipografi'a lui Arminu Laszky) din Orad'a-mare (Strad'a Vulturelui) face cunoscutu preotimei romane, ca si-a provédiutu depositulu seu mare de chartia, de rechisite de scrisu si desemnu si cu tiparituri de matricule pentru botesati, cununati si morti.

Cu I-a Iuliu stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la „Gazet'a Transilvaniei“ pentru semestrulu alu II-lea 1878.

Rogamu pe domnii acela, a caroru abonamentu espira cu 30 Iuniu st. v. cá se grabésca cu renoiirea lui, déca voiescu cá se li sé tramita fóia regulatu.

Tutororu prea onoratoriloru domni membri ai comunitatiei orasiului Brasiovu, cari la alegerea impiegariloru comunali dela 25 a lunei curente m'au onoratu cu prea pretiuit'a dloru incredere, le aducu prin acést'a cea mai recunosétoria a mea multiamita.

Brasiovu, in 26 Iuniu 1878.

Augustu Böhm,
ingenieur.

Sciri ultime telegrafice.

Vien'a, 28 Iuniu. „Politische Correspondenz“ anuntia din Berlinu: Dupa inchaierea referatelor comitetului redactionalu asupra punctatiuniloru invoielei in privinti'a Bulgariei, va veni la desbatere afacerea Muntenegrului eventualu aceea a Serbiei. Russi'a va luá asuprasi interpretarea si sustienerea dorintieloru serbesci si muntenegrine, cu tóte ca s'a recunoscutu ca solutiunea acestoru cestiuini cade cu deosebire in sfer'a de putere austriaca.

Representantii romani nu-si facu mai multu illusiuni despre aceea, ca nu e speran-

tia cá punctulu loru de vedere se reusiésca. Bratianu voiesce se se reintórca inca inainte de a decide congressulu asupra Basarabiei la Bucuresci, spre a dá séma inaintea camerelor. („K. Z.“)

Madridu. Tener'a regina a Spaniei a repausatu in 26 l. c.

592 Sz.

2—3

Publicatiune.

Din partea subscrisului oficiu reg. ung. de topitoria se aduce la cunoscentia publica, cumca vitriolulu de feru (Eisenvitriol), ce se produce in cantitate mare la fabric'a de aci, se vinde cu pretiulu de doi fl. v. a. centenariulu metricu, ér' cu impachetare cu totu, 3 fl. 10 cr. v. a.

Zlatn'a, in 18. Iuniu 1878.

Oficiulu reg. ung. de topitoria.

Pravurile purgative gazóse

dela Elópatak.

Cuprindu in sene partile constitutive chemice ale apeleru renumite dela Elópatak.

Efectu deosebitu arata pravurile aceste in contra slabitiunii de stomachu, lipsa de apetitu, in contra galbinarii si tóte bólele de apa séu hydropica, in contra trenjiloru, la doreri de besica, tiav'a udului, nisipu si pétra in ele, cathare cronice, inflaturi, curgeri albe, ametiele, congestiune catra capu, peptu s. a.

Una dosa din pravurile aceste are efectulu cá 2 dose de pravuri ale lui Seidlitz.

Pretiulu unei cuthie cu 12 dose este petotindene 80 cruceri m. a.

Cei, cari voru ale avé in depositu spre vendiare, priescu rabatu.

Depositulu generale se afla in BRASIOVU in apothec'a lui GREGORIU SAVA.

MUNTII: Nemernicu, Piscu Leurdiei, Galm'a Secarei, Steós'a mica, Mirele, Zanóg'a mortulu, Zanóg'a ulita, Laculu rosii jumetate si Poienile lui Martinu, in numeru de 9, situati in judetiulu Prahov'a, plaiulu Comarnicu pana in hotarulu Transilvaniei, in dreptulu comunei Sacelele, se dau cu arenda spre pasiune, si padurile de pe acesti munti spre taiere, cu inceperu dela Santulu Dumitru 1878. Doritorii se potu adressá la subsemnatulu proprietariu in Pitesci.

N. Bratianu.

4—10

Sapunu Vaseline.

Specialitati din farmaci'a de Vien'a „zum Mohren“.

Coronatu cu marea medalia de argintu la espositiunea de Linz.

Se distinge prin fineti'a odorului seu si prin escelentele proprietati igienice, dandu pelei o estrema delicatetia si o conservare durabila. E mai pre susu de tóte celelalte sapunuri de toaleta. Depositulu: la Brasiovu, Strad'a noua (Spitals-Neugasse) Nr. 454 parterre la M-ne Henry. (Espeditiunea prin posta se face imediatu.)

Pretiurile piatiei

in 28 Iuniu n. 1878.

	Hectolitru.	fl. cr.	Hectolitru.	fl. cr.
Granu	fruntea	9.40	Mazerea	—
	midilocu	9.10	Lintea	—
	de diosu	8.20	Fasolea	5.20
Mostecatu		7.50	Cartofi	—
Secara	fromósa	6.40	Sementia de inu	10.50
	de midilocu	6.—		1 Chilo. fl. cr.
Ordiulu	frumosu	5.50	Carne de vita	—40
	de midilocu	4.80	de rimatoriu	—48
Ovesulu	frumosu	3.20	de berbece	—
	de midilocu	3.10		100 Chile. fl. cr.
Porumbulu		5.20	Sen de vita prospetu	38.40
Meiu		6.—	„ „ „ topitu	—
Hrisca		—		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 28 Iuniu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	64.35	Oblig. rurali ungare	76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.35	„ „ Banat-Timis.	77.50
Losurile din 1860	113.60	„ „ transilvane.	—
Actiunile bancai nation.	857.—	„ „ croato-slav.	78.—
inst. de creditu	250.50	Argintulu in marfuri	101.30
Londr'a, 3 luni.	116.50	Galbini imperatesci	5.45
		Napoleond'ori	9.33 ¹ / ₂
		Marci 100 imp. germ.	57.55

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioane Gött si fiu Henriu.